

**Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta ukrainalaisia ajokortteja ja linja- ja kuorma-auton kuljettajien ammattipätevyyksiä koskeviksi erityisiksi ja väliaikaisiksi toimenpiteiksi**

Perustuslain 96 §:n 2 momentin perusteella lähetetään eduskunnalle tiedoksi Euroopan komission 20.6.2022 antama ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Ukrainan lainsäädäntönsä mukaisesti myöntämiä kuljettajan asiakirjoja koskevista erityisistä ja väliaikaisista toimenpiteistä Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen johdosta (COM(2022) 313 final) ja ehdotuksesta laadittu muistio.

Säädös tuli voimaan kiireellisenä 27.7.2022. Tämän vuoksi ehdotuksesta toimitettiin eduskunnalle ensin perustuslain 97 §:n 1 momentin mukainen E-kirje (E 92/2022 vp, 6.7.2022).

Helsingissä 4.8.2022

Liikenne- ja viestintäministeri Timo Harakka

Erityisasiantuntija Monika Mutanen

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMI-  
NISTERIÖ

MUISTIO

EU/2022/0204

4.8.2022

## **KOMISSION EHDOTUS UKRAINALAISIA AJOKORTTEJA JA LINJA- JA KUORMA-AUTON KULJETTAJIEN AMMATTIPÄTEVYYKSIÄ KOSKEVIKSI ERITYISIKSI JA VÄLIAIKAISIKSI TOIMENPITEIKSI**

### **1 Tausta**

Komissio antoi 20.6.2022 säädösehdotuksen, joka mahdollistaisi Ukrainassa myönnettyjen ajokorttien ja kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyystodistuksen tunnustamisen. Ehdotus edistäisi tilapäistä suojelua tai kansallisen lainsäädännön mukaista riittävää suojelua saavien Ukrainasta Venäjän hyökkäyksen vuoksi paenneiden henkilöiden osallistumista taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan uudessa ympäristössään.

Kolmansien maiden ajokorttien tunnustamiseen ja vaihtamiseen liittyvät säännöt ja menettelyt vaihtelevat jäsenvaltioittain riippuen muun muassa niiden kansallisen lainsäädännön erityissäännöksistä tai jäsenvaltioiden ja kyseessä olevan kolmannen maan välisistä voimassa olevista kahdenvälisistä sopimuksista.

Ehdotuksen käsittely eteni EU:ssa erittäin nopeasti, jonka vuoksi ehdotuksesta toimitettiin eduskunnalle ensivaiheessa kiireellisenä E-kirje (E 92/2022 vp, 6.7.2022). Tämä U-kirjelmä on sisällöltään yhdenmukainen E-kirjeen kanssa. U-kirjelmän jaksoa ehdotuksen pääasiallisesta sisällöstä on täydennetty ja kirjelmään on lisätty tieto lopullisesta neuvottelutuloksesta. Lisäksi kirjelmään on tehty muutamia täsmennyksiä. U-kirjelmässä ei esitetä uusia E-kirjeessä esitetystä poikkeavia kantoja tai neuvottelutavoitteita.

### **2 Ehdotuksen tavoite**

Ehdotuksen tarkoituksena on helpottaa tilapäistä suojelua tai kansallisen lainsäädännön mukaista riittävää suojelua saavien henkilöiden vapaata liikkumista unionissa.

Ehdotuksessa säädetään yhdenmukaistetuista puitteista Ukrainan myöntämien voimassa olevien ajokorttien ja kuorma- ja linja-auton kuljettajien ammattipätevyystodistusten tunnustamisesta Euroopan unionin alueella niiden henkilöiden osalta, jotka saavat tilapäistä suojelua tai kansallisen lainsäädännön mukaista riittävää suojelua niin kauan kuin tilapäinen suojelu kestää. Ehdotus mahdollistaisi Ukrainan lainsäädäntönsä mukaisesti myöntämien ajokorttien tunnustamisen myös niissä jäsenvaltioissa, jotka eivät ole Wienin tieliikennesopimuksen sopimuspuolia tai ratifioineet sopimusta. Unionin jäsenvaltioista Espanja ei ole ratifioinut Wienin tieliikennesopimusta, eivätkä Irlanti, Kypros ja Malta ole sen sopimuspuolia. Muut 23 jäsenvaltiota ja Ukraina ovat ratifioineet Wienin tieliikennesopimuksen.

Lisäksi asetusehdotus mahdollistaisi tilapäistä suojelua tai kansallisen lainsäädännön mukaista riittävää suojelua saavien henkilöiden kuorma- tai linja-auton kuljettajan ammatillista pätevyyttä osoittavien todistusten hyväksymisen.

Asetuksen säännöksillä puututaan poikkeuksellisiin olosuhteisiin.

### **3 Ehdotuksen pääasiallinen sisältö**

Ehdotus sisältää erityisiä ja väliaikaisia toimenpiteitä, joita sovellettaisiin Ukrainan lainsäädäntönsä mukaisesti myöntämiin kuljettajan asiakirjoihin, jotka ovat direktiivin 2001/55/EY ja täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2022/382 mukaisesti tilapäistä suojelua tai kansallisen lainsäädännön mukaista riittävää suojelua saavien henkilöiden hallussa.

Ehdotus koskee erityissäännöksiä, jotka vaikuttavat useiden direktiivien soveltamiseen. Ehdotetun säädöksen säännöksiä olisi sovellettava viipymättä ja sellaisinaan, jotta voidaan turvata oikeusvarmuus liikenteenharjoittajille ja muille asianomaisille henkilöille sekä jäsenvaltioiden viranomaisille. Tästä johtuen säädösehdotus on muodoltaan asetus, jota sovelletaan sellaisenaan ja joka ei edellytä saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Asetuksen 11 resitaalin mukaan väliaikaisten ajokorttien myöntäminen kadonneiden tai varastettujen ukrainalaisten ajokorttien tilalle ja täydentävät pakolliset koulutustilaisuudet kuljettajan ammattipätevyyskortin haltijoille ovat valinnaisia toimenpiteitä, jotka saattavat edellyttää oikeasuhteisia kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä.

Ehdotetut ajokorttien tunnustamista koskevat toimet voitaisiin ottaa kansallisesti käyttöön ilman säädösmuutoksia. Kuorma- ja linja-autonkuljettajan ammattipätevyyden tunnustamisen ehdoksi ehdotettu lisäkoulutus saattaisi edellyttää säädösmuutosta liikenteen palveluista annettuun lakiin (320/2017).

Asetusehdotuksessa kuljettajan asiakirjoilla tarkoitetaan 1) Ukrainan myöntämiä ajokortteja, joilla osoitetaan niiden edellytysten täyttyminen, joilla kuljettajalla on Ukrainan lainsäädännön mukaan oikeus ajaa; sekä 2) ammattipätevyydestodistuksia, jotka Ukraina on direktiivin 2003/59/EY täytäntöön panemiseksi kansallisen lainsäädäntönsä mukaisesti myöntänyt mainitun direktiivin soveltamisalaan kuuluvien maanteiden kansainvälisessä tavara- tai henkilöliikenteessä käytettävien ajoneuvojen kuljettajille. Asetuksessa, josta neuvosto teki päätöksen 18.7.2022, ”ammattipätevyydestodistuksia” on täsmennetty muotoon ”kuljettajan ammattipätevyyskortteja”.

#### *Ajokortit*

Ehdotuksen mukaisesti Ukrainassa myönnettyt voimassa olevat ajokortit tunnustettaisiin unionin alueella, jos ajo-oikeuden haltija saa tilapäistä suojelua tai kansallisen lainsäädännön mukaista riittävää suojelua. Ajo-oikeuden tunnustaminen olisi voimassa vähintään siihen asti, kun tilapäinen suojelu päättyy. Asetuksesta, josta neuvosto teki päätöksen 18.7.2022, on poistettu sana ”vähintään”. Asetuksen mukaan ajokorttien tunnustaminen ei rajoita ajo-oikeuden rajoittamista tai poistamista taikka sen määräaikaista tai pysyvää peruuttamista asianomaisen jäsenvaltion alueella koskevien kansallisten säännösten soveltamista rikoslain ja yleistä järjestystä koskevien säädösten alueellisen soveltamisen periaatteen mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat vaatia passin, tilapäistä oleskelua koskevan asiakirjan tai muun asianmukaisen asiakirjan esittämistä ajokortin haltijan henkilöllisyyden todentamiseksi.

#### *Kuljettajan ammattipätevyyskortit ja kuljettajatodistukset*

Ehdotuksen mukaisesti jäsenvaltio voisi myöntää ammattipätevyyskortin henkilölle, joka saa tilapäistä suojelua tai kansallisen lainsäädännön mukaista riittävää suojelua ja jolle on Ukrainassa myönnetty kuorma- tai linja-auton kuljettajan pätevyystodistus. Jäsenvaltion olisi tällöin joko merkittävä asianomaisen henkilön ajokortille erityinen väliaikainen unionin koodi ”95.01” ja sen voimassaolon päättymispäivä edellyttäen, että kyseisellä henkilöllä on kyseisen jäsenvaltion myöntämä unionin mallin mukainen ajokortti; tai vaihtoehtoisesti myönnettävä kyseiselle

henkilölle direktiivin 2003/59/EY 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kuljettajan ammattipätevyyskortti, johon merkitään erityinen väliaikainen unionin koodi ”95.01” ja sen voimassaolon päättymispäivä. Asetukseen, josta neuvosto teki päätöksen 18.7.2022, on täsmennetty koodin voimassaolon päättymispäivä ”(enintään 6.3.2025 asti)”.

Asetuksen mukaan direktiivin 2003/59/EY 10 artiklan 2 kohdassa säädetystä poiketen, tilapäistä suojelua tai kansallisen lainsäädännön mukaista riittävää suojelua saavan kuljettajan, jolla on Ukrainan myöntämä kuljettajan ammattipätevyyskortti maanteiden tavaraliikennettä varten, on myös annettava todistaa kuljettajatodistuksen avulla, että hänellä on asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa säädetty ammattipätevyys ja koulutus. Kuljettajatodistuksen on oltava asetuksessa (EY) N:o 1072/2009 säädetyn mukainen ja siinä on oltava unionin koodi ”95.01 (voimassa enintään 06.03.2025 asti)”.

Asetuksen mukaan ennen kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämistä tai erityisen väliaikaisen unionin koodin ”95.01 (enintään 6.3.2025)” merkitsemistä ajokorttiin tai kuljettajatodistukseen jäsenvaltioiden on vaadittava, että Ukrainan myöntämän kuljettajan ammattipätevyyskortin haltija osallistuu pakolliseen täydentävään koulutukseen, jonka päätteeksi suoritetaan koe kuljettajalta vaadittavan tietotason varmistamiseksi. Pakollisen täydentävän koulutuksen kesto on oltava vähintään 35 ja enintään 60 tuntia, ja siihen on sisällyttävä vähintään 2,5 tuntia henkilökohtaista ajo-opetusta. Tällainen koulutus voidaan toteuttaa direktiivin 2003/59/EY liitteessä I olevassa 4 jaksossa määriteltynä pakollisena jatkokoulutuksena. Koulutuksen painopisteen tulisi olla asetuksen (EY) N:o 561/2006 säännöissä.

Koulutuksen jälkeen jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten on teetettävä kuljettajalla kirjallinen, suullinen tai tietokoneella suoritettava koe. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle asetuksen 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti hyväksytyistä kansallisista säännöistä ennen 1 kohdassa tarkoitetun kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämistä tai merkinnän lisäämistä ajokorttiin.

Ehdotuksessa säädetään tällaisten ammattipätevyyskorttien ja ajokortteihin tehdyn merkinnän vastavuoroisesta tunnustamisesta unionin alueella. Asetukseen, josta neuvosto teki päätöksen 18.7.2022, on tehty lisäys asetuksen 4 artiklan 1 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen kuljettajatodistusten vastavuoroisesta tunnustamisesta. Asetuksen mukaan unionin koodin voimassaolon päättymispäivä on 6.3.2025. Hallinnollisen voimassaoloajan on kuitenkin vastattava direktiivin 2001/55/EY 4 artiklassa tarkoitettua Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun kestoa, asiakirjan haltijan kansallisen lainsäädännön mukaisen riittävän suojelun kestoa tai ajokortin voimassaoloaikaa sen mukaan, mikä näistä päättyy ensimmäisenä.

#### *Kadonneita ja varastettuja asiakirjoja koskeva menettely*

Ehdotuksessa säädetään menettelystä, tilanteessa, että Ukrainassa myönnetty ammattipätevyystodistus katoaa tai varastetaan. Tällöin toimivaltainen viranomainen voi luvan haltijan pyynnöstä todentaa Ukrainan toimivaltaisilta viranomaisilta ammattipätevyystodistuksen voimassaolo, ja että kyseisellä henkilöllä ei ole toisen jäsenvaltion myöntämää ammattipätevyystodistusta. Asetuksen mukaan todentamisen jälkeen asianomainen jäsenvaltio voi myöntää kuljettajan ammattipätevyyskortin tai merkitä ajokorttiin tai kuljettajatodistukseen erityisen väliaikaisen unionin koodin ”95.01 (enintään 6.3.2025 asti)” 4 artiklan 1–4 kohdassa säädettyjä menettelyjä noudattaen.

Asetuksen mukaan, jos 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitettulla henkilöllä ei ole jonkin jäsenvaltion myöntämää unionin mallin mukaista ajokorttia, jäsenvaltioiden on vaadittava tarkastusta direk-

tiivin 2006/126/EY mukaisen ajokelpoisuuden todentamiseksi, ennen kuljettajan ammattipätevyyskortin myöntämistä tai erityisen väliaikaisen unionin koodin merkitsemistä kuljettajatodistukseen.

Ehdotuksen mukaan kadonneita ja varastettuja ajokortteja koskisi vastaava menettely kuin kadonneita ja varastettuja ammattipätevyystodistuksia. Jäsenvaltioiden olisi lisättävä uuden ajokortin kenttään 12 erityinen väliaikainen koodi ”99.01 (enintään 6.3.2025 asti)”. Asetuksen, josta neuvosto teki päätöksen 18.7.2022, mukaan todentamisen jälkeen ja ennen AM-, A1-, A2-, A-, B-, B1- ja BE-luokan ajokortin myöntämistä jäsenvaltiot voivat vaatia direktiivin 2006/126/EY mukaisen ajokelpoisuuden tarkastamista. Jäsenvaltioiden olisi vaadittava ajokelpoisuuden tarkastamista C-, CE-, C1-, C1E-, D-, DE-, D1- ja D1E-luokan osalta. Asetuksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut ajokortit on tunnustettava vastavuoroisesti. Näiden ajokorttien voimassaolon päättymispäivä on 6.3.2025. Hallinnollisen voimassaoloajan on kuitenkin vastattava Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun direktiivin 2001/55/EY 4 artiklassa tarkoitettua kestoa tai asiakirjan haltijan tilapäisen suojelun kestoa tai kansallisen lainsäädännön mukaisen riittävän suojelun kestoa sen mukaan, kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi.

#### *Asiakirjojen voimassaolon jatkaminen ja petosten ehkäisy*

Asetuksen mukaan, kun kuljettajan asiakirjan haltijan direktiivin 2001/55/EY 4 artiklassa tarkoitettu Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun soveltamisaika päättyy, kuljettajan ammattipätevyyskortit, kuljettajatodistukset ja kuljettajatodistukseen merkitty erityinen väliaikainen unionin koodi sekä 6 artiklan mukaisesti myönnetty ajokortit ovat mitättömiä.

Asetuksen mukaan, jos Ukraina tekee päätöksiä myöntämiensä kuljettajan asiakirjojen, joiden voimassaolo on päättynyt 31.12.2021 jälkeen, voimassaoloajan jatkamisesta ja ilmoittaa asetuksen mukaisesti päätöksestään, jäsenvaltioiden on asetuksen 3, 4 ja 6 artiklaa sovellettaessa katsottava, että asiaankuuluvien kuljettajan asiakirjojen haltijoiden hallussa on voimassa oleva asiakirja.

Asetuksen mukaan jäsenvaltiot voivat milloin tahansa todentaa Ukrainan myöntämien kuljettajan asiakirjojen voimassaolon. Jäsenvaltiot voivat myös kieltäytyä tunnustamasta asiakirjoja, jos Ukrainan viranomaiset antavat kielteisen vastauksen tai eivät anna vastausta ja jos kuljettajan asiakirjan aitoudesta on vakavia epäilyjä, jotka viittaavat siihen, että liikenneturvallisuus saattaa vaarantua. Jäsenvaltiot eivät saa soveltaa asetuksen säännöksiä Ukrainan sähköisessä muodossa myöntämiin kuljettajan asiakirjoihin, jos ne eivät pysty todentamaan niiden aitoutta, eheyttä ja voimassaoloa.

Asetuksen mukaan komissio tiedottaa tämän asetuksen voimaantulon jälkeen Euroopan parlamentille ja neuvostolle kuuden kuukauden välein sen soveltamisesta pääasiassa jäsenvaltioiden komissiolle toimittamien tietojen perusteella.

Asetus tulee voimaan viidentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Asetuksen soveltaminen päättyy sitä päivää seuraavana päivänä, jona direktiivin 2001/55/EY 4 artiklassa tarkoitetun Ukrainasta siirtymään joutuneiden henkilöiden tilapäisen suojelun soveltamisaika on mainitun direktiivin 6 artiklan mukaisesti päättynyt.

#### **4 Ehdotuksen oikeusperusta ja suhde suhteellisuus- ja toissijaisuusperiaatteisiin**

Ehdotuksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 91 artiklan 1 kohdan c alakohta. Valtioneuvosto pitää ehdotuksen oikeusperustaa asianmukaisena.

Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen laajuus ja vakavuus sekä tilapäisen suojelun tavoite huomioon ottaen, tämä unionin toimi on katsottu tarpeelliseksi. Ehdotettu asetusta sisältää kohdennettuja väliaikaisia toimenpiteitä, jotka liittyvät tiukasti nykyiseen tilanteeseen ja rajoittuvat siihen, mikä on tarpeen oikeusvarmuuden, tieliikenteen turvallisuuden ja sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi.

Euroopan unioni on jo hyväksynyt ajokortteja koskevia lainsäädäntötoimia, jotka koskevat ajokortteja (direktiivi 2006/126/EY) sekä maanteiden tavara- ja henkilöliikenteeseen tarkoitettujen tiettyjen ajoneuvojen kuljettajien perustason ammattipätevyyttä ja jatkokoulutusta (direktiivi 2003/59/EY). Asetusehdotuksessa esitetyt muutokset kuuluvat unionille Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 91 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla annettuun toimivaltaan. Kyseisen määräyksen mukaan Euroopan parlamentti ja neuvosto toteuttavat yhteispäätösmenettelyä noudattaen toimenpiteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Ehdotetuilla säännöillä pyritään parantamaan tieliikenteen turvallisuutta osana laajempaa liikenneturvallisuuden parantamista sekä varmistamaan Venäjän Ukrainaa vastaan käymän hyökkäyssodan vuoksi siirtymään joutuneiden henkilöiden taloudellinen ja yhteiskunnallinen integroituminen. Toimenpiteiden tarkoituksena on varmistaa, että tilapäistä suojelua saavilla henkilöillä on vapaus liikkua unionin alueella ajamalla moottorikäyttöisiä ajoneuvoja sekä vapaus työskennellä harjoittamalla ammattikuljettajan toimintaa. Samalla pyritään varmistamaan, että tämä tapahtuu unionissa sovellettavien turvallisuusnäkökohtien ja -vaatimusten mukaisesti.

Jäsenvaltiot eivät itsenäisesti voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitetta, koska se edellyttää yhdenmukaistettua sääntelykehystä ja koordinoitua Ukrainan sodan aiheuttaman ongelman vuoksi, joka vaikuttaa koko Euroopan unioniin. Sen vuoksi tavoite voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla.

Ehdotusta voidaan pitää suhteellisuusperiaatteen ja toissijaisuusperiaatteen mukaisena.

## **5 Ehdotuksen vaikutukset**

Ottaen huomioon ehdotukseen liittyvän erityisen kiireellisyyden, komissio ei ole voinut tehdä vaikutusarviointia.

Asetuksella ei arvioida olevan sellaisenaan taloudellisia vaikutuksia. Asetus keventää huomattavasti jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten taakkaa, sillä muutoin ne voisivat joutua vaihtamaan miljoonia ukrainalaisia ajokortteja.

Ukrainalaisten ajokorttien käyttöä Suomessa on joustavoitettu sotatilanteesta johtuen. Tilanteessa, jossa henkilöllä on esittää Ukrainassa annettu virallinen ajokortti, oikeuttaa tämä ajokortti Suomessa ajamiseen eikä ajo-oikeudesta tarvitse esittää kansainvälistä ajokorttia taikka käännöstä. Vakinaista asuinpaikkaa ei myöskään edellytetä. Toistaiseksi Suomessa hyväksytään myös ukrainalaiset ajokortit, joiden voimassaolo on päättynyt 24.2.2022 jälkeen, koska sotatilanteen takia niitä ei ole ollut mahdollista uudistaa.

Jos ajo-oikeuden haltijan henkilöllisyys on voitu todeta, voidaan ajo-oikeus hyväksyä myös ajokorttitoimen perusteella tai muun luotettavan selvityksen perusteella, esimerkiksi ajokortista otetulla kuvalla, josta ilmenee henkilötiedot ja ajo-oikeutta koskevat tiedot riittävällä tarkkuudella.

Ukrainassa annetulla ajokortilla saa ajaa Suomessa siihen saakka, kunnes henkilö asettuu vakinaisesti asumaan Suomeen ja vielä kahden vuoden ajan vakinaisen asumisen alkamisesta.

Ukrainalaisen ajo-oikeuden perusteella voidaan tietyissä tilanteissa myöntää tilapäinen ajokortti: luotettavan selvityksen perusteella henkilölle voidaan myöntää vain Suomessa ajamiseen oikeuttava tilapäinen ajokortti esimerkiksi silloin, jos ajokortti on jäänyt sotaa paettaessa kotimaahan, kadonnut tai tuhoutunut.

Ajokorttien tunnustamisen osalta asetus ei merkittävästi muuta kansallisesti jo käyttöön otettuja menettelyitä. Asetuksen soveltaminen kadonneita ja varastettuja ajokortteja koskevien valinnaisten säännösten osalta edellyttäisi muutoksia voimassa olevaan käytäntöön. Ajokortin myöntäminen edellyttäisi asetuksessa tarkoitettua ajo-oikeuden todentamista. Lisäksi myönnettävälle ajokortille olisi merkittävä väliaikainen unionin koodi 99.01, joka tarkoittaa ”erityistä myöntämistä, joka on voimassa ainoastaan tilapäisen suojelun ajan (menetetty tai varastettu ukrainalainen ajokortti)”. Suomen tulisi tunnustaa toisessa jäsenvaltiossa ajokortin katoamisen tai varastamisen johdosta myönnetty ajokortit.

Tieliikenteen ammattipätevyyksien, eli kuorma- ja linja-autonkuljettajien pätevyyksien, tunnustamisen osalta Suomen tulisi tunnustaa toisessa jäsenvaltiossa ukrainalaisen ammattipätevyystodistuksen perusteella myönnetty kuorma- tai linja-autonkuljettajan ammattipätevyys.

## **6 Ehdotuksen suhde perustuslakiin sekä perus- ja ihmisoikeuksiin**

Komissio on arvioinut ehdotuksen suhdetta perusoikeuksiin ja toteaa, että ehdotuksen tarkoituksena on helpottaa tilapäistä suojelua tai kansallisen lainsäädännön mukaista riittävää suojelua saavien henkilöiden vapaata liikkumista unionissa.

Kansallisesti ajokorttien tunnustamista koskevan ehdotuksen voidaan katsoa olevan merkityksellinen perustuslain 9 §:n liikkumisvapauden ja välillisesti 18 §:n elinkeinovapauden kannalta. Tieliikenteen ammattipätevyyden osoittavien asiakirjojen tunnustamista koskevassa ehdotuksessa perustuslain kannalta merkityksellistä on 18 §:n oikeus työhön ja elinkeinovapauteen.

Komission ehdotus ei ole Suomea sitovien perus- ja ihmisoikeusvelvoitteiden vastainen. Valtioneuvosto ei näe perustuslaillisia esteitä säädöksen hyväksymiselle.

## **7 Ahvenanmaan toimivalta**

Ehdotus koskee tieliikennettä, joka Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 18 §:n 21 kohdan mukaan kuuluu Ahvenanmaan maakunnan lainsäädäntövaltaan.

## **8 Ehdotuksen käsittely Euroopan unionin toimielimissä ja muiden jäsenvaltioiden kannat**

Euroopan komissio antoi 20.6.2022 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (COM(2022) 313 final). Ehdotusta käsiteltiin neuvoston maaliikennetyöryhmässä 5.7.2022. Ehdotuksesta kuultiin Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa sekä Euroopan alueiden komiteaa, joka päätti olla antamatta lausuntoa.

Ehdotusta käsiteltiin Coreper-kokouksessa 6.7.2022. Coreper vahvisti 13.7.2022 hyväksyntänsä ja poikkeamisen neuvoston työjärjestyksessä tarkoitettua kahdeksan viikon määräajasta asian

kiireellisyyden vuoksi. Euroopan parlamentti vahvisti kantansa 7.7.2022. Neuvosto teki päätöksen asiassa 18.7.2022. Asetus<sup>1</sup> julkaistiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä 22.7.2022 ja se tuli voimaan 27.7.2022.

Asian kiireellisyyden vuoksi sidosryhmien virallista kuulemista ei ole toteutettu. Ajokorttikomitean jäsenten kanssa on kuitenkin käyty neljä epävirallista keskustelua (17.3., 31.3., 13.4. ja 12.5.2022), joissa on käsitelty myös ammatillista pätevyyttä osoittavia todistuksia.

Käydyt keskustelut vahvistivat, että kolmansien maiden myöntämien virallisten ajo-asiakirjojen tunnustamiseen sovelletaan jäsenmaissa erilaisia sääntöjä. Tilanne vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden kesken, sillä asiaan liittyy kansallisia säännöksiä. Jäsenvaltioiden asiantuntijat ovat pitäneet EU:n toimia tällä alalla tarpeellisina.

## **9 Ehdotuksen kansallinen käsittely**

Valtioneuvoston E-kirje ja U-kirjelmä on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä. E-kirjeluonnos on käsitelty EU-asioiden komitean alaisen liikennejaoston (EU22) kirjallisessa menettelyssä 5–6.7.2022. U-kirjelmäluonnos lähetettiin liikennejaostolle tiedoksi 25.7.2022.

## **10 Valtioneuvoston kanta**

Valtioneuvosto kannattaa komission asetusehdotusta ukrainalaisten ajokorttien ja tieliikenteen ammattipätevyysien hyväksymisestä ja sitä, että jäsenvaltio voisi kansallisesti päättää hyödyntääkö se ammattipätevyyden tunnustamisen mahdollistavia poikkeussäännöksiä.

---

<sup>1</sup> Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2022/1280, annettu 18 päivänä heinäkuuta 2022, Ukrainan lainsäädäntönsä mukaisesti myöntämiä kuljettajan asiakirjoja koskevista erityisistä ja väliaikaisista toimenpiteistä Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen johdosta